

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhásabos sorért elsőször 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor
5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.
A nyilatkozási cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

'K. KÖZLÖNY'

előfizetési ára:

Egészévre 12 forint.
Félévre 6 "
Évnegyedre 3 "

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein
János középutezai könyvkereskedésébe bér-
mentve küldendők, hol a lapok pontos
szétosztásáról gondoskodva van.

Hazai borászatunk ügyében.

II.

Hogy szőlőszetünk nagyobb lendületet ve-
gyen, elkerülhetetlen lenne, hogy ifjaink kö-
zül többen adnak magukat arra, mely jövő-
ben hazánknak egyik legdúsabb pénzforrása
lehet; de mielőtt kimennének a szőlőszet kö-
rül tanulni és tapasztalást szerezni, tanulják
meg az idevaló eljárást, mert csak úgy sze-
rezhettek igazi tapasztalatot, ha künn jobbat
látva, tudni fogják azokat az idevaló hiányok-
ra alkalmazni, mert ellenkezőleg úgy fognak
járni, mint egy része azoknak, kik künn vol-
tak vagy vannak gazdaságot tanulni. A ná-
lunk divatózó szokás szerint egy ifju ember
az iskolát elvégezvén, a nélkül hogy orszá-
gunk viszonyait, gazdasági állapotját ismerné,
s a nélkül hogy itt folytatott volna gazdasá-
got vagy azt gyakorolta volna, de még elmé-
letileg is készületlenül, s csakis annyi vegy-
tani ismerettel, mennyit az iskolában szerzett,
kimegyen külső gazdasági intézetekre vagy
nagyobb gazdaságokba, hogy két év eltelté-
vel, mint kiképzett gazda térjen vissza. Igenis
megtanulhatta elméletileg a gazdaságot, de
nem ismervén az idevaló viszonyokat, nem
fogja tudni, hogy a gazdaság megtanulása-
ban mire fordítsa főfigyelmét, hogy majd visz-
szatérve az idevaló hiányokat biztosan meg-
javíthassa. Hasonlólag járna az, ki kimenne
borászatot tanulni, a nélkül hogy azt már itt
folytatva volna, s a nélkül hogy előkészület-
tel lett volna az általános vegytanban, de ki-
vált a bort illető részében. Mert ne higyük,
hogy a künn levő borászok a borkezelés
körüli oly paradicsomi ártatlanságban éljenek,
mint mi nálunk, s mégis ritka év az, mely-
ből nem lehetne palaczkokban drága pénzért
jó bort kapni. Igenis Chasztahtól elkezdvé
Galig, mindegyik borászatot folytató vegyész-
nek főczélja volt a közép években termelt
borokból is jól állítani elé, mit egyik elpáro-
lással kívánt elérni, azt a másik vizeltette,
mindegyiknek főjavító szere a nádméz levén;
a mi egy évben hiányzott a borban, azt ki-
pótolni igyekezett. Ezzel nem azt akarom ja-
vasolni, hogy mint a borkészítő fabrikákban,
szinte semmi borból sok bort állítsunk elé;
de valamint ha gabonáink sulya könnyű, úgy
oly nemü trágyával igyekezzünk földünket
meghordani, hogy ezáltal azoknak sulya ne-
vekedjen, vagy hogy aszanyümléseink éde-
sőbbek legyenek, úgy azokat aszalás előtt
cukros vízbe vagy főtt mustba áztatjuk, ha
ezeket mind s még egyebet is teszünk ünér-
dekünkben, miért ne javíthassuk meg ártatlan
és oly szerekek borainkat, melyeknek egy jó
mustban benne kellene már lenniük? Ezért
elkerülhetetlen, hogy a kimenők kimenete-
lők előtt itt már folytatták legyen a borásza-
tot s tanulták legyen meg, miből állanak bo-
raink, s mik azoknak hiányai, hogy künn lé-
tőkben ezekre fordítva figyelmüket, tanulha-
ssák meg, mily módon lehetne azokon segí-
teni?

Most, midőn igénytelen véleményem igen
hosszasra terjedett, veszem észre eltérésemet
attól, a mi valódi célöm volt, mert feltett
szándékom csakis az volt, hogy az elfogadott
indítványon némely pontjára véleményemet
megírjam, valamint az indítvány első és má-
sodik pontjai szerint kis Küküllővölgyén levő
nevezetesebb szőlőhegyeinknek, valamint mive-
lési módjával egy szőlő fajtáival a t. bizott-
mányt megismertessem. De vegyük pontonkint
s mondjuk el róluk csekély véleményünket,
nem azért, mint ha véleményem igazsá-
gáról vagy helyességéről el lennék hitve,
hanem hogy most ezen hazai ügyeinktől med-
dő politikai időszakban kezdődik meg ezen
hazánkat nagyon is érdeklő tárgyról a vita-
tás, melyből én is, mint egoista ember tanul-
hassak és tapasztalásokat szerezhsek.

Mi az indítvány negyedik pontját illeti:
azt nemcsak üdvösnék, de borászatunk ügyé-
ben elkerülhetlennek tartom, és a czél eléré-
sére nem volna-e célravezető, ha a két ma-
gyar hirlap, miután nálunk kevés embernek
van módja gazdasági lapot járni, a Tárca
helyett, melyre lapjaink ügyes is szűkek,
de ha ezt a női olvasó közönségért nem le-
het elhagyni, egy a vidéki bálokról, hang-
versenyekről s nem tudom mikről irt hosszas
tudósításait rövidebbre foglalják, s a meg-
kímélt térből a hirlapokban egy kisded tért
nyitva a gazdasági találmányokat, tapaszta-
lásokat, s általában a gazdasági lapokban
kijövő tárgyakat egy rövid kivonatban közöl-
né, mely által azt vélem, a falusi olvasó kö-
zönségnek nagyobb kedve jönne a hirlapokat
olvasni, s ezáltal magok a hirlapok is nyer-
nének.

A harmadik pontra nézve nem hiszem,
hogy az átlagos különböző borok egybegyűj-
tésével a czél el lenne érve, kivéve ha ana-
lizálási próbakra nem gyűjtetnek egybe; mert
ugyanis átalagokban bort kezelni nagyon is
nehéz feladat, és általában azt tapasztaljuk,
hogy egyforma borból egyiket hordóban, a
másikat átalagban kezelve a kettőből teljessé-
gel nem válik egyforma bor, hanem igenis
különbözők lesznek; de ha practice is vesz-
szük a dolgot, úgy sem vélem hogy czélra
vezessen, mert ugyanis a társaság egybegyűjt
30 helyről 30 féle bort, természetesen hogy
biztos legyen önmaga 5-10 vederig való
átalagokban még pedig mustul, ezt már első
lefejtésekor, vagy erélyiesen szólva lehuzás-
kor sokkal kisebb edényekbe kell lehuzni,
még pedig két edénybe, mert az egyiket töl-
tögetni kell hagyni, s így a második, har-
madik és negyedik fejtés után mindig kisebb
még kisebb átalagokba lefejtési, míg végtére
oly kisdedekké válnának, hogy a kezelés igá-
zában szinte lehetetlen lenne; ha pedig nem
így fejtjük le, és idegen borokkal töltögetjük
fel őket, úgy végtére a borból egy egészen
más bor lesz, mint milyennek igazában kellett
volna lennie. Ezért az igazi czél csak úgy
érethetnek el, ha a társaságnak azon anyagi
tehetsége volna, hogy nagyobb mennyiségben
must borokat gyűjtethetne egybe, hogy azokat
külön külön is kezelve, de különböző fajták-
ból való mustoknak meghatározott arányban
egybelegyítése által próbákat tehetne.

Az ötödik pont gondolatom szerint csak
úgy érethetnek el, ha az országban rendelke-
hető tőkék volnának, ha társaságok alakul-
nának, mely társaságok egy környéknek must-
ját bevásárolnák, s egy formán kezelve nye-
réséggel vagy legalább veszteség nélkül ad-
nák el. Hogy pedig egyes vidékeken felállít-
tandó gazdasági-egyletek folytassák, kivihe-
tőségét nem képelem, mert ugyanis egy gaz-
dasági pinchéhez kell egyszer egy ahhoz érő
fizetett kezelő, s oly helységbe kell betele-

pitni azt, hol minél nagyobb mennyiségt pin-
czét bérelhessen ki a társaság, ilyeneket leg-
inkább csak városokban lehetni fel, de hol
a bér nagyobb; kellene a kezelő mellé cse-
lédek és még más apróságok, de kell végtére
egy tőkéjének lenni, a mit edényekre fordít-
hasson, mert azt elhatározottsággal állítha-
tom, hogy egy kezelő a felelőséget el nem
vállalja a borokért, ha idegen edényekbe fog
a must szűretni és a bor tartatni, miért is
bátran 10% a bor értékének reá kellene szá-
ni a költségre, s így legalább 20,000 veder
erdélyi bort kellene folytonosan kezelni a tár-
saságnak, hogy kára ne legyen. Már pedig
nálunk egy környék sem állt egybe annyi
bort; ezzel nem azt akarom erősíteni, hogy
ennyi nem teremne, de igen is azt, hogy egy
környék birtokosainak (mert még hosszas idő
kell, hogy a nép arra jöjjön, hogy ők is bo-
raikat beadják), levonva annyi bort, mennyit
házi szükségükre kell megtartaniok, s még
azt is leszámítva, melyet szegénységünk kö-
vetkeztében kénytelenek vagyunk még must
korábban eladni, s mégis azon állapotban le-
gyen, hogy 20,000 veder bort egybegyűjt-
hesen, a melyet legalább két évig nélkülöz-
hesen, valóban nem gondolom. Ha valaki ellen-
kezőül meggyőző, vagy egy más utat mutat
egy ily egylet felállítására, úgy magam len-
nék a legelső, ki legforróbb hálámat nyilvá-
nitánám, mert ön sajnos tapasztalásomból tu-
dom, hogy mily rosul, s mily kevés haszon-
nal folytatom a borászatot.

A hatodik pontra: ha sikerülne, úgy csak
örömmel tudnám nyilvánítani, miért is átté-
rek az első és második pontokra.

Mi a kis Küküllővölgyét illeti: maga a
folyam két különböző nemü borra választja a
völgyet; a folyó bal partján termő borok sok-
kal zamatosabbak és világosabbak, de nem
oly erősek mint a jobb partiak; a bal partiak
közül a Küküllőhöz legközelebb fekvők nem
oly jók, mint az attól távolabb fekvők, me-
lyet okozhat az, hogy azoknak többnyire
szinte egészen nyugati fekvések van, a jobb
partiak, miután ott kevés benyuló völgy van,
erre nézve majd egyformák, kivételesek azon
hegyek, a melyek valami völgy nyílásánál
fogva ki vannak téve a fogarasi havasokról
jövő hives szeleknek. A bal partján felülről
kezdve jobb boraink teremnek: a pepei, ná-
dosi, leppendi, dányáni, csávási, gálfalvi,
bogási, magyar-sárosi (ennek egy részében
legkitűnőbb) és bolkácsi hegyeken. A jobb
parton: Balavásár, Kórod, Szent-Márton, Hé-
dertája, Mikefalva, Pocsfalva, Dombó, Király-
falva, Boldogfalva, B.-Szent-Miklós és M. Bé-
nye szőlőhegyeinek délnyugati fekvések van,
és nagyon kevésnek dél-keleti. A jobb par-
tiának egy része egészen délre fekszik, a
szőlők többnyire merdek hegyeken vannak
plántálva, a talaj pedig nagyobbára sárga
agyag, néhol fővénnyel és márgával elegyít-
ve, hol porondos agyag a talaj, ott egyes
nagy köveket lehet lenni, egy néhány helyt,
mint például Csáváson a porondos anyag
alatt meg nem keményedett porondkö stratum
létezik. Mi a mivelési illeti: az általános mi-
velés nálunk a karikára való csak azon biány-
nyal, hogy az úgy is gyenge termő földhez
képest igen sok fát hagyunk. Az alsóvidék
csak földdel, a felső s kivált a szászok szal-
mával fednek.

Végtére mi szőlő fajainkat illeti: legel-
tedebbek a következők:

A somszőlő, mely a furmintnak egy neme,
melyet a Küküllő alsó részében simigernek
neveznek, ez a királyszevlővel is atyafiságos,
csak hogy ennek levelei durvábbak és sár-
gábbak, jó évben sok aszut terem, és sok
bort ad.

A köverszevlő jokori erő, csak a kihasa-
dásnak van kitéve, van hosszukás szemű és
kerekek szemű; a kerek szemű közt újra lágy
és ropogós; a kövér mint a risling, ha ki
nem hasad nemes rothadásba megyen át; jó,
de nem tartós bort ad.

A leányszőlő. Ennek levele a gerezdek
formája, a fekete pontok a szőlő szemén, és
hogyha nemes rothadásba átmegy, a risling-
hez hasonlít; ennek három fajtája ismeretes:
a zöld, másodsor, melynek szemei egyik ol-
dala rozsdás, harmadsor az egészen sárga,
a legjobb bor szőlőnk. Meg kell itt jegyez-
nem, hogy ezen szőlő fajtát nemcsak hogy
Magyarországon, de Erdélynek is egy részé-
ben nem ismerhetik, vagy leányka szőlőnek
egy más fajtát neveznek, miután Letenyei
János ur a kiirtani való szőlő fajok közé,
Haller Ferencz pedig a járdaványok közé so-
rolja, a melyhez pedig nem tartozik.

A vékonyhaju, melyet levele után itélve
a chasselas fajtához tartozik; bőven terem, és
jó izű bort ad, de gyengét.

A járdavány: ez az országban általánosan
ismeretes.

A fehérszevlő nemiek között van még a
fehér-vagy tökszevlő, a mely egyébre nem
való, csak megtudni vele szűretkor, hogy
van-e víz a mustba elegyítve, s erre minden
próbánál jobb.

Piros, veres- és feketeszevlő nemekben na-
gyon gyengén állunk, melynek következtében
oly piros bort, mely színét hosszason meg-
tartsa nem is tudunk előállítani, a legelterjed-
tebb fajta a fekete járdavány, s ez a leg-
jobb is, másodsor a feketeleányka szőlő, és
harmadsor a veres boglár vagy gyöngy szőlő
vagy mások által bogesdorfernek nevezett
szőlő, ez egy nagy szemű és gerezdű szőlő,
bőven terem és jó bort ad, de csak fehér
szőlő közé tartozik. Van még a fekete szőlő-
nek egy neme, a mely egy oształyba jön a
tökszevlővel; de tán még ennél is rosább, s
nagyon sajnosan, hegyeinken a legelterjed-
tebb szőlő, neve róka farku vagy eczet szőlő,
levele nagyon reczés, erei pirosak, gerezdei
hosszak, de szemei ritkák és kisdedek. A bor-
kezelés pedig oly módon megy, mint az egész
országban, s így rosul. H. H.

Örökség-e az esperesség?

Nem született még egy korszerű eszme,
mely világra jöttével, a társadalom minden
rétegeiben, általánosan viszhangra talált volna.
Ezt azt egyéni érdekek különféle ágazása
miatt, kívánni sem lehet. De azért a már
megszületett eszmék, ha életrevalóság csiráit
hordják magokban, elvégre is gyökeret ver-
nek a jóra való keblekben.

Egyházi életünk terén is, több idősza-
szokon keresztül, több korszerű eszmék ke-
rültek színvonalra, melyeket korszerűeknek,
az ébredő protestans szabadság szelleme nyil-
vánított. Mégis sok idő kellett, míg a rögzített
előítéleteket, a haladó idő leküzdve, némely
korszerű újítások létesülésének ürvendhete
erdélyi reform. anyaszentegyházunk.

Ilyenek a képviselői rendszernek életbe-
léptetése, de csak a popularis ekkleziájában,
mert a magasabb régiókban nincs léte.
Ilyen a jegyzői successio eltörlése, de csak
a tractusokban, mert a Gen. notariusra néz-
ve nem lehet alap az, mi a tractualis jegy-
zőkre nézve igazságosnak találtatott.

Hogy e pontot illetőleg, a sepsi egyhá-
zmege többsége, mégis azon gondolkodik,
va jon a mult évi köz sz. zsinat határozata
ellenére válaszsza-e jegyzőjét vagy ne, oly
utopia, melynek fedezete alatt, mostani jegy-
zője sokáig hivatalát bizonyosan meg nem
tarthatja, mert a szabadelvű, most elbukott
minoritás mellett, a közvélemény pártolása
fog nyilvánulni.

Eddigi vívmányainkkal az egyházi terén
azonban korán sincs kielégítve a haladó szel-
lem, béna szülöttjeiben nem sok öröme, sőt

Lapunk közelebbi száma a husvétii szent ünnepek miatt csütörtökön jelenik meg.

kivánna, hogy a membrumokon elkezdett reformatio folytatódna! Ennek nyomán kezd mind hangsúlyosabban nyilvánulni az 1848-dik köz színt elött megfordult némely pontok léteztetése utáni óhajtas.

Az említett pontok között, az esperes bizonyos évekre leendő választása eszméje is találtatik. Szellőztessük azért ez eszmét is, hogy felelősségre ne menjen. Ez mintegy a részrehajlatlan vizsgálódók előtt már tisztán áll, hogy az esperesség csakugyan nem örökség, melyet halálig lehet birtokolni, tegyük meg az iniciatívát a megért gyümölcs felett, s mondjuk ki rész. zsinatunkon, hogy mi esperesünket is csak bizonyos évekre akarjuk választani, mint jegyzőinket, directorainkat és székberáinkat, és ha e szót kimondjuk: esperesünk, engedni fognak a nép szavának. Ellenben ha azt várjuk, hogy képviselői alap nélkül közzsinatunkon ők határozzanak magok hátrányára: akkor még sokáig sóhajtozhatunk a jobb és kékesebb napok megérkezése után!!!

Az egyházmegegyeknek és senki másnak, áll hatáskörében, ez eszmét felkarolni és érvényre juttatni annyival inkább, mert sem pozitív, sem természeti törvényeinkkel nem ellenkezik.

A LXXXVI dik Kanon ezt rendeli: Espereseket választani kell, de hogy a megválasztatás holtáig szóljon, nincs említve. Hogy az esperesség örökség lenne, e kánontól ki nem facsarható. A kánonok tudós írójának, s a vallásos szabadságtól lelkesült azon egyházi és világi uraknak, kik e kánonokat külön is, több közönséges összegyűlésekben is megrostálták, eszébe se jutbalott, hogy az esperesek hivataloskodása idejére nézve distingválni kellessék. A vallásos szabadság azon korszakában ily megszorítást nem is tűrték volna meg azok, kik a vallásért nemcsak anyagi, de élet- és véráldozattal is kitüntették magukat.

Ennek ellenében felhozhatnák némelyek, — kik az önosság szűk köréből kiemelkedni igen gyenge idegzetel bírnak — az eddigi gyakorlatot. Igaz, hogy az esperesek haláligani hivataloskodása gyakorlatba jött; de ezen gyakorlat a pozitív törvényt sarkából ki nem űtheti, kivált, ha az akkori villongás idők körülményeit vesszük tekintetbe, mikor gyűlésezn, választani nem mindig lehetett, ha akartak is. Inter arma silent leges.

Régi törvényes szempontból véve, a gyakorlat törvényé válhatott normalis állapotban; de ezt ide alkalmazni nem lehet, mert mit a villongás ideje alatt opportunítás szempontjából gyakoroltak, azt a békésebb napok elérkezéséig ismét törvényes kerékgyámba kell vala visszatéríteni. S ha az eddigi békén szendergő kornak tetszett e részbeni jogát feloldozni s vele nem élni, abból nem következik, hogy a mostani ébredő kor is meglegyen gátolva haladásában. Így örökös tespedésre lenne kárhözhatva az újabb nemzedék, előtte minden működési tér el lenne torlaszolja, pedig a reformatio szabad szelleme, az idő kiválmávali párhuzamos haladást feltételez.

Természeti szempontból sem tukmalhatni reánk az esperesi örökös hivataloskodást, mert ennek törvénye szerint minden tractus tetszése szerint rendezheti beleletét. Az esperesi hivataloskodása idejére nézve is, a rendelkezési jog másé nem lehet. Az anyaszentegyház közzsinatja a főlebb idézett kánon értelmében megkivánhatja, hogy minden egyházmegegyében esperes legyen; de hogy az esperesség ideiglenes vagy örökös legyen, arról természeti jog szerint csak maga a tractus határozhat.

Ha a közelebbi köz színt. zsinatok jegyzőkönyveit lapozgatjuk, látni fogjuk, hogy az esperesi hivataloskodás kérdése és tract. notariusi successio mennyi drága időnköt elrabolta, s kérdem, e sok meddő vitalközsakból, a köz ügyre nézve, vajlon mi üdvös született?!!!

Bizony talán már elérkezhetett azon jobb és békesebb idő, melylyel oly régóta biztatnak, mégis csak sóhajtozunk kell utána. Bizony már ideje lenne, hogy a protestans szabadság szelleme annyira átselemítse kebleinket, hogy a még függöben levő választási kérdésekre nézve mondjunk ki egy szabad szót, mely sok kedélyeket fog megnyugtanni, s e szabad szónek első eredménye legyen annak kimondása, hogy az esperesség nem örökség. E szó kimondása, a most széttagozó véleményeket, a közügy zászloja hlá fogja összegyűjteni, közös erővel pedig sok jót, sok üdvöst és hasznost fogunk előteremthetni.

Bár úgy lehetne!

Málnási.

Konstantinápoly, mart. 5.

A Rámázán vége felé járunk. Tegnap péntek este volt ama „Kadigeesszi” ünnepe, melyen évenként a szultánnak egy felajánlott süzfahajadonnal bódol az ottomán kormány. Híre szállongott, hogy a mostani szultán Abdul Azisz (Istennek kedves) —

kit Allah áldogasson meg — az ez alkalomra hozott áldozatot visszautasítja, és e tényvel örökre véget akar vetni amaz ősi muzulmán szokások egyikének, melyek barbar szökésükkel a művelődésnek eredt igazbírvök szokásai közül kirnak. Nagyszertileg volt kivilágítva a muzulmán főváros; az ágyuk csaknem egész nap és éjjel durrogtak. Ohajtuk, hogy ez est csatánya utolagos hírrel is constátáva legyen. Jövő szerdán, u. m. f. hó 9-kén viadunk a Báiránira, ha az ég e hold újságát megpillanthatni engedi.

A napokban hivatásom egy basa (F.) hárembe, illetőleg házi körébe juttatott. Semmi sem kedélyesebb, mint e fesz- és zárkóztóságról hírhedt családi kör. A főur palotája lépcsőjén várt, s egyetlen az urbólgy hajlékába vezetett; ki mély bókomat szájhöz s fejtehetőz érintett jobbkeze mozdulatival viszonozta. Nem is említve, hogy a 13 éves korában nősült s már 11 éves leányka anyja, szép hölgy körötti veseti puhatólódásimat teljes nehélytelenséggel tehettem; az asszonyság (hánem efendi) nyílt vidám arczczal fesznytelenül társalgott. Kedves leánykája önkényit, kede bizalommal kért meg, hogy őt is vizsgáljam meg s orvosoljam; míg a páratlan házi atya mindenikkel gyöngéden bánva, figyeltesen dolgozott kezemre. Mindamellet, hogy Ramázán volt, alacsony rezasztalra kettős terítéket hoztak fel, melyhez basa urammal karszékerekre ülven, a la franca, azaz magunk módja szerint, evő eszközökkel ellátva, mindkétmél szeresének által szolgálva: rántottát, juh pecsenyét, labodát, czukorrést, pilávot, meggyfőzetet érkezünk, a gyöngédkedő nőnem kellemes társalgása közben, melynek veleje az volt, hogy mivel ők szeretnek a la franca élni, láték utána, hogy egy magyar gazdasszonyra szert tehessek, mit basané ő nmlgának udvariasan megígértem. Ebéd után csibuk és száde kává járta, a szelámlik kényre esábitó dírvánain. Néhány órai, ugy hiszem, minden résztvetre hasznos mulatás után gőzhajón tértem vissza Azzsiából Európába. Tehát még sem éppen olyan megszeghetlen az a keleten, mások irányában, szükségképpen gyakorolt ridegség. A korlátok áthatlansága minden esetre egyéni minőség által feltételeztetik. Ennyit tudomásul azok ellenében, kik a mozlímokat még ma is rejtelmességről vólólják

Hirlapokból jó tudomásomra, hogy hazánkban a török kormány lovakat vásároltat. Ide különben is járnak magyar esizárok, s hazai lófajtánkkal itt becsületet is, nyereséget is arattak. Kivált most figyelmeztetve figyelmezteték, hogy a fényes udvarnál páros fogatok kelendőségre jutnának. De az ide beajánlandó lovaknak nem szabad vásárolkra már kitéteknek, sőt közszemlére kiállítottaknak sem lenni. Ajánlom ezt figyelembe azoknak, kik jól akarnak nyerni.

Alkalmilag megemlítem, hogy ama, tavaly a szultán ő felsége különös tetszésére hazánkban ide szállított magyar tehén-falka, lelketlen bánás következtében, sajnos, végképpen elpusztult. A bikák még hamarabb elhullottak a kopár legelőn, melyre Toldi lovakképpen szoktatni próbálták, és a kúttak mellett, szomjan! Gonosz bérszolgák még a vízmerítési fáradságot is elmulasztották.

Mult héten temetett el Kánlidisa külvárosban a legutolsó magyar származású, cochinkinai fajta, Bánságból szállított górt. Úk is. Egész család siratta. S ipos kérész ur rájött, hogy gonosz szándékból villanyal voltak megmérgezve. Ki hinné, hogy a nemzetiségi vizályokdamba még a tyúkok is! bekeverednek?

Dr. Orszhegyi Jósá.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

1864. mártius 17.

Előbb küldött levelém tárgyának további fejleményeit jegyzem fel

E hó 3-ára a kinevezett bíró képviselői gyűlést hívott össze. A tagok egy része elmaradt, más része megjelent és egyéb községi tagokkal együtt az ülésteremben egyes csoportokra oszolva eszméket cserélgetett egy a kinevezett bíró által megpendített tárgyban, a nélkül azonban, hogy miút egyébkör, számba vétetett volna a jelenlevők névsora és az, ha vajlon a gyűlés ezeknek számanál fogva határozathozatalra jogosult-e vagy sem. Megyeyítő beszéd sem tartatott. A hosszas szöveserének az lett a vége, hogy Ferenczi György jegyző felszólított véleményadásra és a határozat jegyzőkönyvre vételére; mire ő kijelenté, hogy a gyűlést rendszeren megalakulni és megnyitni még nem látta, s azért még eddig úgy tekinti a gyűléseket, mint pásztor nélküli nyájt. Határozatot hozni és kimondani sem ha lott még: mikor mindez meglesz, jegyzői kötelességének ismeri a történeteket feljegyezni. Azonban mint képviselő tag és olyan, ki a február 19-iki jegyzőkönyvet aláírta, magarészeről tárgyalásba nem bocsátkozik és véleményét nem ad, de vel nem akar

senki másnak irányt mutatni, cselekedjek mindenké tetszése szerint.

Több képviselő levén pedig jelen, ki a február 19-iki jegyzőkönyvet (az előbbi levelemben ismerte) határozat és folyamodást) szintén aláírta volt, ezek s lassankint utánk a jelenlevők mind a termet odahagyták és így a gyűlés elszórt határozathozatal nélkül.

De nem eredmény nélkül. Mert a kinevezett bíró 2. e.n. (!) szám alatt jelentést tett a dulosághoz, melyben a gyűlés elosztásával egyenesen F. Györgyöt vádolja. Purpriger Ferencz kuló ur a magarészeről e jelentést egy német kíséző irattal a főkb. helytartó ur ő méltóságának e öterjesztette, a kinevezett bíró jelentésének valóságát igazolván, holott sem személyesen a gyűlésben részt nem vett, sem pedig tudva/evölge felette nyomozást nem tartott.

E jelentések aztán alapul szolgálnak arra, hogy az administrator ur ő méltósága két alkirálybíró urat vizsgálatra küldjön ki. E vizsgálat megkezdett e hó 10 kén, és tartott a következő napokon három körülmény felett:

1) F. Gy. a dulói hivatal által el van panasolva, hogy megbízás nélkül február 19-én képviselői gyűlést tartott. Ki indványozta pártolta és fogalmazta az akkori határozatot és az abból kifolyó folyamodást, mert a határozat azon pontjai, hogy a kinevezett bírónak egyelőre fizetés nem utalványoztat k, hogy továbbá a pénztár és levéltár nem adatik neki át s végre, hogy a község öt képviselőjének el nem ismeri, a képviselőség hatáskörét felülmúlják?

2) F. Gy. okozta, hogy a mártius 3-diki gyűlés határozat nélkül elszórt.

3) F. Gy. nem felelt meg azon jegyzői kötelességének, melynél fogva a letett bíró tanácsosal és tettel támogatni tartozott.

Számos egyén hallgatott ki, F. Gy. is, ki egyszersmind kereset alá vétetvén, jegyzői állomásától és fizetésétől felfüggesztetett, s helyébe más nevezetett ki.

Kétségtelentl bebizonyult, hogy a duló urnak tudta és belegezése folytán tartotta meg F. a február 19-iki gyűlést, melyben a megrótt határozatok és folyamodás iránti indványt is nem ő mint elnök tette, sőt mint ilyen meg sem akadályozhatta, mert azokat a gyűlés egyhangulag elfogadta és minden tagja aláírta.

Különben is a határozat előbb elősoroltam pontjai nem terjednek túl a képviselőség s rávitelesen a községi hatáskörön, minthogy a) a pénztár, melyből a kinevezett bíró fizetését huzná, végre is a községi tulajdona, s habár a községi hatóságának a községi vagyona felett ellenőrzési joga van is, midőn a községi elnöke bíró nevez ki, s ennek a községi pénztárából és rováására fizetés utalványoz, sokkal inkább tulterjed ellenőrzési hatáskörén, mint a községi, melynek fizetés szabályozási jogát a jelen esetig senki kétség alá nem vonta, hanem ellenkező g s névszerint az előbbi levelembe tisztelt főkörmányszéki nmeltóság elnökiség rendelete meg is erősítette. Vagy tán a községi hatáskörén tulterjeszkedik, ha magát ns. Csikszék administratora ellenében a fels. királyi főkörmányszéki nmelt. elnökhöz tartja? b) A pénztár átadását a pénztárnoknak, ki az administrator ur ő méltósága szervezését elnöklelte alatt régestrég meg volt választva, maga az administrator ur rendelte el, vajlon a val is tulterjed a községi hatáskörén, ha ő méltósága readeletét teljesni kész? c) A levéltár pedig, mióta a világon levéltár létezik, midig és mindenütt a jegyző kezén volt és van; e) Az általános polg. tör. könyv, mely még ma Erdélyben uralkodik, névszerint a 1008 §-ában kimondja, hogy a kit én meg nem bízik, az engem nem képviselhet, vagy az uralkodó tör. könyvhöz való ragaszkodás is tulterjedés a községi hatáskörén?

Továbbá F. Gy. előbb lényegében közlött beszédéből kilátszik, hogy ő — legalább szántszándékosan — a mártius 3-diki gyűlést nem oszlatta el, s ha el is, csak az administrator ur szándékával találkozott, ki is, mint előbbi levelemben már mondván van, minden gyűlést betöltött. A harmadik vád pedig merőben ellenkezik azon czélzással, mely az administrator ur ő méltósága bíró-kinevező rendeletében foglaltatik, s mely Navraczki K. ur kinevezését azzal indokolja, hogy a letett bíró M. F. alárendelt községi hivatalnok ok bábájává válik; már valakinek bábájává válni s ugyanattól még sem tanácsoltatni oly ellenmondás, melynek érintkezési pontja sincs.

A vizsgáló bizottmány, mely a feferjeszteni kellett folyamodást irományai közül még képes nem vlt elömutatni, e hó 14-én befejezte munkálkodását azzal, hogy a péoz és levéltárt — ez utóbbit erőszakkal való fenyegetés mellett megtagadás esetében — az illetőktől átvette, s az új bírónak átadta. De ugy látszik, nem sikerült a február 19-iki határozat és folyamodás indványozóját felfedeznie, legalább ez kihallgatva nem lett. Hogy e bajon segíve legyen, felhatalmazottak bízsem magamat közzé tenni, hogy Gyergő-Szent-Miklós kép-

viselő testületék 1864 febr. 19-kén tartott nyilvános ülésében azon többek által támogatott, egyhangulag elfogadott és minden jelen levő tag által aláirt határozatot, hogy Gyergő-Szent-Miklósra nézve az eddig folytatott gyakorolt bíróválasztási jog mostani elvevése minden következményeivel együtt sérelmes, és azért visszaszerezés végett a fels. kir. főkörmányszékek egy alázatos folyamodás intézfessék; Gyöfi Pető indványozta, én pedig akár az álladalmi, akár a községi pénztár há-lájára számot tartok azért, hogy e felfedezés által egy netalántani újabb commissio költségeitől valamelyket megóvtam.

Végül ide igitatom betűszerint azon rendeletet, melylyel F. Gy. hivatalától és fizetésétől felfüggesztetett. Szól pedig következőképen:

„Eln. szám 2. Községi jegyzője Ferenczi György urnak! Helyb-n. A nemes Csikszék főkirálybírói helyettes méltóságos Szabó Ádám ur által kinevezett gyergő-szent miklósi bírói helyettes Navraczki Károly urtól jelen év és hó 3 án 2. Eln. sz. alatt ide beadott — és a főkirálybírói helyettes mélt. Szabó Ádám urnak e öterjesztette jelentése következtében — miszerint uraságod bírói helyettes Navraczki Károly ur által jelen hó 2-ára *) összehívott községi tagok és esküttek jelenlétekben határozatjuk után oly rendellenes és ingerlő beszédet (mellőzve és nem tekintve a bírói helyettes) tartván, hogy az által a jelen levő községi tagok félrevezettettek és végzés nélkül eltávoztak, nem pedig len a példásan kijelölt szavak által a kinevezett bírói helyest mint a nak, az az községezőtőjének nem ismerve és az előjáró bíró nem tekintve ünfejtleg is hivataloskodott, mi is a felsőbbi községezőtől kimondatott, ez és másbeli határozatok keresztilvitelét és szoros betartását akadályozta és figyelem nélkül meggátolta, vétkes cselekvésnek tekintetett, uraságod a főkirálybírói helyettes méltóságos Szabó Ádám ur jelen hó 8 án 277. eln. számú fölhatalmazása szerint a fenirt okoknál fogva addig is, miglen uraságod ellen a már elrendelt ebeli vizsgálat bevégeztetik, fizetésétől és jegyzői hivatalától felfüggesztetik és egyuttal szoroson megrendelitik minden a kezére bízott hivatalos irományokat, nemkülönb az ugynev zett putnai kezelést **) bírói helyettes Navraczki Károly urnak letárt mellett azonnal minden akadályt és ellenvetés nélkül átadni. A dulói járás hivatalától Gyergő-Szent-Miklós-on mártius 11 én 1864 Purpriger Ferencz s k. duló.”

c=a+b.

Ártios, febr. 25.

T. szerkesztőség! Mai napon folya le a börtökzépi országos vásár Sepsiszentgyörgyön, melyről 3 cikkkekre osztva tehetem meg legeltalálóbban értesítésemet; ugyanis: a) A népesség ámbár nem volt oly nagy, mint máskor igen sokszor, de mégis meglehetősen mondható. A kiállított czikkék kelendősége volt, a mint lehetett; kedvezőbb vidéki pénzforgalom mellett, és ha az adóhátraléki katonai executio folyamával össze ne ütköznek, meglehető, a czikkék kiállított teljesebb és általánosabb örömmel távozhatnak vala a vásártérről. b) Némileg ide határozólag folyt be az is, hogy jölleht fellülről a legerdültebb időnek örövendhetünk, de — éppen a nap maga jégtörő lévén — talpunk alá mind az oda utazási vonalokon, mind helyben annyira havat és jeget olvasztott fel, hogy sárhöz és mégis sárhöz bővön volt szerencsénk. Erről pedig maga az idő se tehetett, ha hűvösöt a napárítástak bárcsak egy héttel kisebb nem teheték; s ekkor is kikötte, hogy addig is új időváltozás ne legyen. De a jelen sár egy közelebbi nagy hónap levén ázaléka, ebben több haszon mint hoszasz, mert a földszina mindenütt jól ázótt, mi is jó reményre jogosít a növények tavaszi serkedésében. c) A gazdai rendet annyira érdeklő és várvavárt baromvására kelendőség is a nagy mennyiségben összegyűjtött marhalétszámnak vékonyon felelt meg. Hanem minthogy ezt csak a vásárczédulák jegyzőkönyve tudná pontosan kimutatni, legyen elég annyit tudni, hogy a jókora közezes nagyságu kövér ökrök párja 180—250 új forint körül árban vásároltatott kevés távolvidéki látogatók, vagy némely mészárosok által.

Itt a vidékben, a mely himlőzés a télen át jelentkezett, ma se szűnik; sőt, ugy látszik, a csikgörgős téli napokon nem viselte magát oly ádázul, mint most az olvadásos nedves napokban, s ez okból több himlőzési halálesetek kezdenek előfordulni. Bizonyos helységekben, milyen Bölön is, a gyermekek közül többeket a torokfájdalom hord el.

Hirlapi felhívásra illőnek tartom közölni a s.-sz. györgyi gabonavásárok árát, mérőjét o. e. számítva, február 23-ról, krajczárokkal mondva ki: 260—280 kr a tisztabúza, 150—156

*) Hibásan 3-ka helyett.

c=a+b.

**) A községnek Putna nevezett birtokán levő apró haszonbérletek felszedése.

c=a+b.

kr a rozs, 130 kr az árpa, 100 kr a zab, törökbuza 150—158 kr marhabús fontja 11 krajczár.

T. szerkesztő ur engedelmével egy pár szót kell emelnem azokhoz, kiknek néha kedvük jön azokra, miket közölni szoktam, megjegyzéseket tenni. Önök uraim, úgy látszik, bizonyos vetély vagy csefélet, hogy ne mondjam, gunyigérel szeretik kísérni egy s más közleményemet; mert többnyire oly ártatlan dolgokról szólnak, melyekbe senkinek sincs oka nagyon megbotránkozni, s hogy önk holminek közlésével praeveniálva vannak, azt irigyni szükségök nem lehet. Ha tán szégyenlik, hogy a mit közöltem nem önk közlék, miért nem tevék hát azt önk? Azután megdönni valamire, miután más azt már megtevé, s azután abban kereset gáncsolatni mulattatni az olvasó közönséget, nem igen izletes mulatság. A közönség nem polemiait, hanem közleményt keres; és polemialis viselkedéstől undorral fordulva el tovább lapoz. Csekély egyéniséget utánozói mintául előtölni csak nem tehetem; de annyira mégis figyelmeztethetek önök, hogy senkibe és semmibe se szoktam gáncsolódni, haneha kiállhatlan furdalásra kelek néha önévelmi nyilatkozatokra! Nem azért szoktam közölni holmit, hogy bárkivel is ingerkedjem, hanem azért, mert arra a szerkesztőség által fel valék hiva, szinte a „K. Közlöny“ keletkezése óta.

Kiss Mihály.

Szászváros, mart. 7.

Fájdalom, hogy városunkból csak hébe, korban szólhatunk fel a nagy világban, s ekkor is oly hangon vagyunk kénytelenek beszélni, mely az olvasók melegebb és jobb érzelmi részét szánalomra hívja föl irányunkban. E folyó mártius hava 5-ke délutánján két és három óra közt a harangok megszaggatott tompa moraja, vegyülve az emberek „tűz van, tűz van“ kiáltásaival rázak föl rendes foglalkozásaikból különben nem zajos városunk lakosait, s az emelkedő füstfellegek és magasan keletnek repülő tüzzszikrák által a temető utcába valának szólítva a menteni és oltani kész emberek nagy számmal, és épp azon helyre, melyen már a gonosz háromszor ok nélkül szándokolt, de ez alkalommal fájdalom! az emberi irigység és rossz indulat mindent hamar megemészteni tudó lángjait mutatá föl legközelebb a szomszéd lakosoknak. E tűzvész szomorú színhelyének legfenyegettebb keleti szomszédja vala a ref. gymnasium köztiszteletben álló igazgató tanára T. Szabó György ur laka, mely kezdetben menthetetlennek látszék, de hogy az emberi ész és erő sokra képes, ez alkalommal is élénken bizonyít; mert azon gondolat, hogy középület van fenyegetve, és hogy mily nagy áldozatokba kerülnek az ilyen, fellelkesíti a méltányabb kebleket, s a főtűz füst és égető lángok csapkodásaik daczára a tanoda mentve sok fáradságtól, s az igazgató t. professori családj megkímélve az ezután sok kedvetlenségtől. Az oda érkezéskor lángokban levő két istálló, kevés takarmány és disznó ölnél egyeb nem lett a kíméletlen elem áldozata. (Ezek is biztosítva voltak.)

Az oltfában dícséretet érdemlettek az illető iskola kisebb-nagyobb tanulóit, kik mind megannyi hangyák jötték-mentek a nagyobb részüket jóval meghaladó oltóedényeket vonozolva magukkal, azon pontra törekedve, hol legelőtöbb volt a szükség. Az egész tűz megfojtva egy pár óra alatt.

Nem akarom említeni, hogy az ily esetben nélkülözhetlen nagyobb oltószerek, p. o. vízpuskák, hordók, kampok s több effélék városunkban is érkezhettek korábban, hanem ez a kisebb városok betegsége, hol még nem jöttek létre a tűzoltó társaságok, a mi pedig óhajtható volna mindenütt.

Azt hiszem többeknek együttes kívánságaival elmondhatom: vajha a tisztelt szerkesztő urnak mentől kevesebb tért kellene engedni az ily elemi csapásoknak.

J. B.

Radnóti, mart. 12.

A „K. Közlöny“ idej 22-dik számában Radnóthi N. L. aláírással egy levél közölt, melyben azzal vádoltam, hogy „az iskolaház és zinterem mellett leütött vészett tulkot azon helyen eltemetténi rendeltém.“

Azon hitben vagyok, hogy eddigi hivatalos működésem alatt senkinek alkalmat nem szolgáltatam azon meggyőződésre, hogy én más nemzetiség vagy hitfelekezet jogait, valóságos érzelmeit tiszteltem ne tartanám, annyival érzékenyebbül érintett Nagy Lajos urnak ezen rágalmozó tudósítása, mert nem hogy valaha hasonló ügyben láttam volna a helybeli ev. ref. egyház előjáróságát magannál, de sőt az irt napon éppen járásom legelső faluban tettem hivatalos körutamat, mit hivatalos okmányokkal vagyok képes bebizonyítani,

s az egész esetet haza érkezésem után tudtam meg.

Miután a rosz akarattal gyanúsító cikket elolvastam, felszólítottam N. L. urat, hogy adatait bizonyítsa be vagy azokat buzza vissza; erre ő magát más által hibásan értesítettnek nyilatvára, s megígérte, hogy 20 napok alatt az ellenem irtakat vissza fogja vonni; minthogy azonban azt eddig tenni elmulasztotta, feljogosítottam érzem magamat nyilatkozatni, hogy „N. L. ur rólam hamis és hivatalos eljárásomban a közvélemény előtt méltatlanul gyanúsító adatokat rosz akarattal kívánt közölni.

Végre legyen szabad a t. szerkesztő urat közbecsülésben részesülő lapja érdekében feltérni, hogy sziveskedjék ismeretlen egyéniségtől közhatalnokokat érdeklő hasonló tudósításokat annyival óvatosabban közölni, mert ez nem csak lapja hitelének, de a megtámadott tisztviselő tekintélyének is — alant úgy, mint fent — ártalmára van, s a külön nemzetiségi érzelmet csilapítására legkevésbé sem képes jó sikerrel hatni.

Radnóti járás szolgabírája

Popp Makabe.

Az Erdélybe jött magyarországi szűkölködők számára.

Tordai birtokos Tarsolly Sándor úr 3 forint saját adománya képen.

— Póka-Keresztúrról, M a d a r a s Zsigmond úr 20 forint, mint Majosban K. Gy. ur házában, Polixéna estjére összegyűlt üdvözlő vendégek adománya, névszerint: vaydaszentiványi j. szolgabírája Kádár Pál uré 2 forintban; magyar-régeni j. szolgabírája Márk János uré 2 forintban; sámsondi földbirtokos Molnár Mihály uré 2 forintban; págocsei földbirtokos Nagy Elek uré 2 forintban; póka-keresztúri földbirtokos Zudor Dániel uré 1 forintban; sámsondi Molnár Anna kisasszonyé 1 forintban; Molnár Anna kisasszonyé 1 forintban; közpényi földbirtokosok: Vajda István uré 1 forintban; Kiss József uré 1 forintban; Vajda Gyula uré 1 forintban, sámsondi földbirtokos Baranyai Mihály uré 1 forintban; majosi földbirtokos Kondrád György uré 1 forintban; vajdaszentiványi földbirtokos Csibi József uré 1 forintban; Csibi Róza kisasszonyé 65 krban; póka-keresztúri földbirtokos Madaras Zsigmond uré 50 krban; Gámán Gyula uré 50 krban; körtvélykapui Gazda József uré 50 krban; vajdaszentiványi Szász Mihály uré 50 krban és pókai Kenderessy Károly uré 35 krajczárban.

— Ns. Nagysink szék t. ez. tisztathóságától, azon törvényhatóságbeli L e s s e s (Schönberg) helység becsületess lakosai adománya gyanánt 3 f 80 kr a központi pénztárba bejuttatván; mindazoknak, a kik ezen jótékonyágban fillérek odaadólásával, mindazoknak, a kik ezen filléreknek összegyűjtésével nyomor-látott hazánkiai segélyezéséhez járultak, nyilván köszönetet fejez ki.

Kolozsvárt, mart. 17. 1864.

Az inségügyi központi kör-bizottság.

— A méltóságos uri rend műkedvelőitől, a kolozsvári szinpadon, folyó mart. 7-dikén, több közléra rendezett előadásuk jövedelméből 250, kétszáz ötven forint juttatván; ezen tetemes segélyösszegért, az előadásban s ennek rendezésében részt vett minden emberbarátoknak, a szűkölködők nevében, érdemlett halás köszönetet mond.

Kolozsvárt, mart. 22. 1864.

Az inségügyi közp. korm. bizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Herm Ztg.“ lapunk 34-dik számúbeli főcikkünket ügyes fordításban közölve, azt követő számában egy tüzetes vitával felel. Nagy kedvünk volna a dobott keztyűt felvenni, s úgy hisszük, hogy álláspontunk mellett szemben azon cikk eszméivel igen szépen vitakozhatnánk; de olvassa el a „Herm. Ztg.“ saját cikkének 3-dik sorát, igazza van, a hol ezt mondja említett cikkünkkel: „ama cikk (a miénk) az eszmék feltűnő szaggatottságában szenved, a mely a szerkesztő ismert „trefflich“ statisztikája mellett nem lehet szándéktalan“ és e tétele a „H. Ztg.“-nak fel helyettünk, azon különbséggel, hogy azon szaggatottság éppen nem szándékos, és hogy mi álláspontunkkal, eszméinkkel tökéletesen tisztában vagyunk, s azt a logika legszorosabb szabályai s az európai társadalomban elfogadott minden legitím elv szerint védeni is tudnók. De ma a historiai legitím eszmék csak szakadozottan láthatván világot, mi a vitát a „Herm. Ztg.“ és az „Opinion National“-ra bizzuk át. Megenged tehát a „Herm. Ztg.“, ha nem felelünk, s reméljük, hogy hallgatásunkat nem veendi beleegyezésnek. Együttal biztosítjuk a „Herm. Ztg.“-ot, hogy közelebből nem lesz oka velünk vitázni, pe-

dig nagyon sajnáljuk, mert néhány év óta sok jó időtöltést szerzettünk egymásnak.

— Lauffer testvérek kiadásában Pesten ismét néhány érdekes munka jelent meg, a melyekre a könyv-olvasó közönséget figyelmeztetjük; n. m. 1) Szalaitól „II. Rákóczi bujdosása“ ezim alatt hazánk e nagy történelmi alakjának életére vonatkozó adatok gyűjtéményéből a II-dik füzet, ára 1 f 20 kr; 2) Thaly Kálmántól „Vitézi énekek“, melyben ősatyánk költői hagyományainak érdekes gyűjtéményét veszi a közönség. Kár, hogy a régi irályt nem hagyta meg, a mi nyelvészettünk fejlődésének történelmére s a nyelv alapjain további nyomozásra nézve feltehető fontos, a 2 kötet ára 4 f 20 kr; végül 3) Kohári nyelv- és elmegyakorlata szülők, óvók s néptanítók számára, ára 30 kr.

— Oláh színészet az osztrák birodalomban eddig még nem mutatkozott, noha a szomszéd Romániában eddig is szép lendületnek indult; most azonban a Kárpátokon innen is kezdik honosítani. Bukovinában, Csernovicon egy erősen szervezett oláh színtársulat ütötte fel sátorát, hogy az ottani nagy részt eloroszosodott s németesedett lakosok között is hirdessék a nemzetiség felébredését. A társaság folyó hó 15-dikén kezdette előadásait Dimitrescu „Radul Kalonfirescu“ ezimű eredeti történelmi drámájával. A „Bukovina“ közlése szerint az előadás kitűnően sikerült. A társaság repertoirja egyelőre 26 darabból áll. A mint értesülünk, ugyanott állandó színházat is akarnak legközelebb építtetni.

— Duk a Tivadar ismét küldött Kelet-Indiából két esoda ritkaságot a nemzeti muzeum számára.

— A „Szinházi Látszó“ f. hó 19-kén már megszünt, mivel a színház nem adja többé ki. Az előfizetők a „Fővárosi Lapok“ kal kárpótolhatnak.

— Lugosról írják, hogy a hatóság és a női egylet naponként több száz inséget lát el levessel. Májusban táncvizsgálat rendezték, mely sorsluzással lesz egybekötve. A jegyek száma hallomás szerint 10,000, s így szép jövedelem remélhető.

— A „Gyorsírást“ szerkesztősége magyar gyorsírási évkönyvet akar kiadni, nap-tárral.

— Egerben a fogyasztási adó bérlői ellen, mint a „Mátrá“-ban olvassuk, oly nagy az ingerültség, hogy hivatalos ablakait majdnem naponként beverik s falragaszok is jelentek meg, melyek a bérlők és szolgák ellen a legerősebb tetlegességekre hívják fel a közönséget. A bérlők pesti zsidók és hárman vannak.

— Donat Ferenc sziléziai georgsvaldi várszongyáros 180 frot adományozott az aradi levelesztő intézetnek.

— Angol lapok borzasztó szerencsétlenség fölöl hoznak hírt, mely Scheffielden, az angol acélfar foszék helyén történt. Folyó hó 12-kén éjféltkor szét pattant a nagy víztartó, mely az ottani vízvezetés forrása, és a víz roppant tömegben zajlott le Scheffield felé. A roppant-erővel zuga zajló víz 12—14 angol mérföldnyire elpusztított mindent, mi útjában akadt, egész házsorokat leszakasztott, s ezek romjait a vízbe hulladtak halt tetemeivel mint száraz lombot seprte maga előtt. Eddig 156 holttestet találtak fel, 70-nél a személy ugyanazonosságot constatirozni lehetett. Nagy a nyomtalanul eltűntek száma is. Az e vidékbeli lakók nagybárra elvették minden holmijukat, kevés tudott mást megmenteni, mint éjjeli öltönyeiket, melyekben a vész elől menekültek. Hivatalosan a halottak számát 250-re teszik, az elpusztított vagyon értéke meghaladja a félmillió font sterlinget. A víztartó, melyből a víz kiűrt, 144 millió köblábnyit tartalmazott.

— A napokban, mint a „M.“ értesül, — Péterváron egy ottani lakost fogtak el, ki-nél mintegy tizenkétféle mérget találtak. Már rég gyanu alatt volt, s hir szerint több mérgezést vitt véghez. A hatóság megindította ellen a vizsgálatot.

— A „Magyar képzőművész“, melyről már említett tettünk, mint a magyar képzőművészeti társulat közlönye, a jövő hó 1-jén megindul Maszák Hugó szerkesztése mellett. E közlönyről szólva, nem lehet elhagatnunk Hencz Antal győri építésznek azon szép ajánlatát, melyet a magyar képzőművészeti társulatnak tett; ugyanis azon esetre, ha a társulat befolyásával bármilyen képzőművészeti szakközölny meg évből létre fogna jöni: az első félvéi folyam költségeinek fedezésére 300 forintot biztosított.

— Pierer „Universal Lexicon“-a legújabb füzetében valami tudós szerző a magyar irodalmat ismertetőben, Dübrentei „Régi magyar nyelvemlékeit“, Bartay „Magyarország primásait“, és Vahoth Imre „Még egy szó a nemzeti színházról“ ezimű füzetét a magyar lyrai versek közé sorolja. Ezek aztán lyrai versek! De még itt nem állapodik meg, hanem áttér a drámairodalomra. Szerinte „Bánk Bánt“ Teleki írta, a „Kegyenczet“ pedig Katona. To-

vább azt mondja, hogy legjobb regényünk „Kuthy Lajos“, melyet Nagy Ignác írt. Végre pedig Vince Paulint, a ki Pütz földíratát fordította s egy munkát adott ki a nevelésről, mint nőíró mutatja be, nevezvén őt Pauline Vincéznek. Ilyen az a hírhedt német alaposság. (V. U.)

— Belgrádból írják a „Hon“-nak, hogy oda hir érkezett a szerb congressusnak nem-sokára leendő összehívására. A congressus tárgya lenne: a szerb patriarcha választása s egyéb egyházi s iskolai ügyek rendezése. A congressusra Philippovics tábornok, jelenleg zimonyi parancsnok, neveztet-nék ki kir. biztosul.

— Az augsburgi „Allgemeine Ztg.“ a magyarországi szűkölködők javára f. hó 16-kaig 361 f 10 kr-t gyűjtött. A többi között Saarbriekenből e célra 75 tallér (131 ft 15 kr) küldöttek hozzá. Ez adomány névtelenül történt.

— A külföldi német hetilapok legutóbb sokat foglalkoznak a magyar s különösen a magyar irodalmi viszonyokkal. Gutzkow kitűnőleg szerkesztett lapja P e t ö f i b ö l közöl fordításokat, közelebbre igerve Petőfi terjedelmes életrajzát; az „Europe“ pedig a magyar népszokásokat ismerteti.

— Az új sajtótörvény életbeléptetése óta Ausztriában 412 nyomtatvány tiltatott le törvényeszkéig. Ezek között 84 német mű van.

— A francia császári trónörökös f. hó 16-án lett nyolcz éves. E nap ünnepeyre a császár 78 polgármesternek, valamint számos katonának a becsületrend lovagkeresztjét adományozta, másoknak a katonai érdemrendet. Továbbá ugyan e napra 13 árva fogadtatott a csász. hercegről nevezett növelde, melynek összes segélyezettjei száma jelenleg 372.

— Egy angol közelebb végrendeletileg tekintélyes összeget hagyományozott annak, a ki temetésén — nevet. Csak az elhunyt jegyzője tudta e feltételt s annál inkább óvakodott azt valakinek elbeszélni, miután a végrendelet szerint az övé lett a pénz, ha a temetésén senki sem talál nevetni. A legnagyobb figyelemmel vizsgálta a jelenvoltak arczeit és nagyon meg volt hatva a mely gyászról, mely igazán-e vagy tetteve, azokon letűkrözött. Különösen egy fiatal leány, ki az angol halálával elveszté előnyös szolgálatát, a legkeseresebben zokogott. Egyszerre egy szekrényen levő macska — tudva van, hogy a protestánsoknál a temetési szertartások szobában tartják — egy öreg asszony fejére ugrott, s ez eset oly comicus volt, hogy az a szegény leány elnevette magát. Mindnyájan ráförmedtek, a jegyző a legridegebben. Midőn tudva lett a végrendelet, ezen senki sem csodálkozott.

— A szultánt vadászataikor sok kaland éri, nem mindig azonban valamely szép görög kertészleány elragadtatása, nem is mindig borzalmas medvetörténet; ezuttal egyszerű rablási kísérlet. Midőn ugyanis a nagyur közelebb vadászaton volt s kísérletét hátra hagyva, egyedül hatolt előre az erdőben, három rablót, kik nem ismerték, megrohanták. A szultán azt gondolta, hogy szegényekkel van dolga, s mindegyiknek 50 francot ajándékozott. Midőn azonban a rablók észrevették, hogy nyakán aranylánczon vadászati fűtyölöt visel, ezt is akarták. A szultán ugy tette, mintha ezt is átadná, ugyanekkor azonban a fűtyölvel jelt adott, a kíséret előrohant, s a rablók elfogatván, most a börtönben elmélednek a nagyuri találkozásról.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mártius 20. A „Morn. Post“ jelenti: Dánia visszatartja a fegyverszünetet, s az értekezlet alapján Schleswignek Holsteintól eredeti különválasztását, s e szerint az 1851—52-ki alkudozások alapját kívánja.

Stansfeld parlamenti tagnak Mazzinivel való viszonya s nevének a Greco-féle összeesküvéssel kapcsolatba hozása, az alsóház 17- és 18-i üléseiben ismét, még pedig sokkal hevesebb vitát kellett, mint első alkalommal.

Stracey a következő határozatot indítványozta: „A francia államügyésznek a Greco-perben tett az a nyilatkozata, mely szerint e háznak és ő felsége kormányának egy tagja, a mi szövetségünknek, a francziák császáranak meggyilkolására szőtt összeesküvésbe van bonnyolódva, megérdemli, hogy e ház komolyan fontolóra vegye.“ Indítványa előadása folytán Stracey többek között azt mondá, hogy ő most nem vitatja, miképen egyeztethető Stansfeld, bámulata és elszörnyedése azzal a ténnyel, hogy neve már 1857-ben is ott szerepelt az Orsini és büntársai elleni vádiratban, mint Mazzini bankráé, s már 1850-ben aláírta nevét a Mazzini által kibocsátott pénzjegyeknek, s továbbá, hogy a francia rendőrség öt már akkor egy osztályba sorozta „a többi gyilkosokkal“; hanem annyi bizonyos, hogy Mazzini, a kinek védőjeül Stansfeld ur magát feltolta, orgyilkossági összeesküvés közü-

domásu rendezője; most tehát csupán az a kérdés, akarja-e Stansfeld ur igazolni magát ama vád ellen, hogy ő a Napoleon élete elleni újabb merényletnek részese?

Stansfeld kijelenti, hogy ő a francia államügyész gyanúsítását megvetette és most is megveti, de a ház előtt kész igazolni magát. Grecival soha sem állott összeköttetésben; most hallja először, hogy nevét az Orsini-féle perrel összeköttetésbe hozták. Az igaz, hogy 1850-ben aláírta Mazzini bankjegyeit, hogy jobb kelettek legyen, de később visszavonta aláírását. Továbbá megengedte, hogy Mazzinának, mint barátjának, Fiori névre szóló leveleit a házában kézbesítsék, sőt ilyen leveleket maga is vett át, a nélkül azonban, hogy valaha vagy egy ív leveléről tartalmáról tudomást szerzett volna. Megengedi, hogy illyesmi az ő mostani állásával nem fér össze, de Mazzini önképpen lépéseket tett, hogy e viszonyt megszüntesse.

Vane lord megjegyzi, hogy Mazzini nevét egész Európában, névszerint pedig Franciaországban, kivéve talán az 1793-i párt maradványait, utálattal említik; s igen fájjalja, hogy az angol kormánynak egy tagja Mazzini barátságával dicsekszik.

Taylor Stansfeld mellett emel szót. Csodálkozik, hogy a ház oly nagy dolgot csinál a francia rendőrség meseiből, s magát az egész európai reactionarius párt közegévé teszi. Ő maga is, mint mások, rendelkezésére adta Mazzinának a maga címjét s fogadott el helyette leveleket.

Pakington azt kérde a miniszterelnöktől, van-e valami hivatalos tudomása a Stansfeld ellen emelt vádról s mit szándékszik ez ügyben tenni?

Palmerston lord azt feleli, hogy ő Stansfeld nyilatkozatát, a melyben ama vádat feltétlenül és teljesen visszautasítja, tökéletesen kielégítőnek találja. A kormány teljességgel nem szándékszik azt a hozzá nem illő lépést tenni, hogy a francia kormány előtt mintegy igazolni akarjon egy angol parlamenti tagot, a ki egyszerűen a kormánynak is tagja, pusztán gyanúból ellene szorít vádak ellen.

D'Israeli, igen erlyes beszédében, Stansfeld ellen szólott. Ha Palmerston lord a kormány becsületét, az ő tisztársai, Mazzininek, az orgyilkosok bujtogatójának barátja által

kozokzátva nem látja, a ház mégis csak óvja saját becsületét.

Elcho lord kérde Palmerstontól, hogy hát Stansfeld ama sajnálatos előzmények után legálább kormány hivatalát letette-e, miután ezt minden parlamenti tag, a kívül csak a szóló beszélt, mellőzhetlennek nyilvánította.

Palmerston: Stansfeld a tárgy első megpendítése után késznek nyilatkozott, a parlament előtt, lemondása benyújtására. De ő (Palmerston) lebeszélte e szándékáról s ajánlkozott, hogy magára vállalja érte a felelőseget.

Buncombe nem tartja a miniszterek méltóságához illőnek, hogy tisztársaik egyike 17 éven át barátja legyen egy oly megalkodott összeesküvőnek mint Mazzini, a ki az angol menhelyiyel koronás fők elleni összeesküvésekre él vissza.

Rose azt hiszi, hogy Palmerston nyilatkozata nemcsak Angliában, hanem egész Európában bűmlatot fog kelteni.

Haliburton úgy vélekedik, hogy egy tiszta elvű férfiú Mazzininek egy barátját soha fel sem is vette volna a kormányba, miután maga Russel lord, hat évvel ezelőtt, itt e házban nyíltan gyilkosnak nevezte Mazzinit.

Két napi vita után szavazás alá kerül a az indítvány, 171 szavazattal 161 ellen megbukott. A mely eredményből körülbelül mégis csak a látszik, hogy a britkormány és a parlament többsége nem nagyon aggódik III. Napoleon császár élete miatt.

Olaszország. Turin, mart. 22. A mai „Opinione“ szerint Garibaldi tegnap utazott el Caprerából heted magával a „Lavalette“ angol gőzösn. Azt hiszik, Angolországba megy, a hová várják.

E szerint a Garibaldi véletlen eltűnéséről közölt hírek legalább is koraiak voltak.

Németország. Frankfurt, mart. Mit után a német nagyhatalmak iránti engedmények, a dán néppel szemben, Keresztély trónvesztését vonnák maguk után, a király a fegyverszünet elvetését határozta el, a mit Bécs és Berlinben egyjelentésűnek találtak az értekezlet elvetésével, s Bismark oda nyilatkozott, hogy csak Kopenhágában lehet a békét megkötni.

A német-dán csatáerről. A düppeli erődítmények elleni hadműveletekről a következő újabb távirati tudósítások vannak:

Kongstätt (Jütland), mart. 20. Fridericia erősség lövetését ma megkezdették, s egész nap sikeresen folytatták. A város több helyen égett. Valamennyi gőzös s vitorláhajó a menekülő lakosságot szállította. Az austriai útegek tüzet a dánok csak gyengén viszonozták.

Kolding, mart. 20. Fridericia ellen ismételve folytatták a tüzelést. A dán ágyuk hatása jelentéktelen. Időközönként csatározások folytak az előretolt hadosztályokkal. Az austriaiak eddigi vesztesége 11 ember a Holstein-gyalog-ezredből, és 6 a 11-dik vadászszázalójából.

Berlin, mart. 21. Fridericia előtt 19 s 20 ka közti éjjel az ágyu-telepek elkészültek s fül vannak szerelve. Az ellenség éjjeli kitörése visszaveretett. Ez alkalommal porosz részről egy hadnagy, s 1 közember elesett. Tegnap reggel fél 6 órától kezdve a vár, a város s a Fridericia előtti táborra a tüzelés megkezdődött. A lövések igen jól találtak, a város több helyen kigyuladt, és az ellenséges útegek leszereltettek. A tüzelés az ellenséges részről csak mérsékelt és sikertelen volt. Egy austriai megsebesült. A lödőzés foly. A koronaherceg, Albrecht (az atya) s Hohenzollern hercegek szintén jelen voltak.

Kolding, mart. 21. Fridericia lödözése

egész éjjel s ma is egész napon át folyt. A város folytonosan több helyütt égett. Szökevények azt állítják, hogy a városban 200-ra megy a holtak és sebesültek száma. Az ellenség a tüzelés viszonzásával majd egészen felhagyott.

Törökország. A „Gen. Corr.“ értesítése szerint a török kormány intézkedéseket tett a lengyel emigratio feletti szigorubb úrködés végett. Az emigratio néhány tagjának az a választás van elébe szabva, hogy vagy belebezik, vagy kiutasítják őket.

Ujabbak. A „Pays“ arról értesítik Bécsből, hogy az austriai kabinet Bukarestben levő képviselőjének visszahívásával fenyegette Kuza fejedelmet, ha az oláh kormány nem intézkedik, hogy a forradalmárok öszszegyűlékezése és mesterkedésének vége szakadjon, a melyeknek célja Magyarországon a forradalmi mozgalmat támogatni. Ugyan azon lapnak írják, hogy a moldva-oláh határszéleken lengyel felkelő csapat szervezkedik s minden perczen kész a fellépésre.

Kopenhága, mart. 21. A „Berling. Tid“ írja: A kormány nem állott rá a fegyverszünetre. A dippeli hadállás feladására, valamint a jelen állapotnak a fegyvernyugvás alapján elfogadására gondolni sem lehet.

Erdélyi piaczi árák:		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhah. fontja.
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török búza.	
k r a j c z á r o k b a n .							
Abrudbánya febr.	15.	440-400	—	—	180-170	320-300	10
Beszterce mártius	8.	320	—	—	130	200-200	12
Brassó „	18.	294	156-148	154-134	106 102	160	12
Dézs „	15.	340-330	220-210	—	120-110	200-200	11
K. Fehérvár „	12.	400	256	—	190	200	14
Kolozsvár „	24.	360	240	—	140	216	14
M. Vásárhely „	17.	346-310	236-210	—	114	188	12
N.-Enyed „	17.	336-310	288-150	—	168-120	229	12
Szamosújvár „	21.	320-300	210-200	—	120-110	200-290	12
Szászváros február	27.	390-390	290-290	—	196	195-295	13
Sz.-Régen mart.	17.	330-300	200-292	170 160	120-112	200 292	12
N.-Szeben „	18.	360-307	193-180	200	153-140	187 173	14
Sz.-Udvarhely „	15.	312-304	149-140	—	112 105	155	10
Torda „	19.	346-320	214-210	186-180	148-140	202-200	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 230. ex 1864.

(57)

(3-3)

Árverési hirdetmény.

A szathmári es. k. méltóságos pénzügyigazgatóság folyó 1864-dik év január 12-kén 699 sz. alatt kelt rendelete következtében, folyó év május hó 9-kén és 10-kén Nagy-Somkuton, nemes Kővárvidék tisztségi helyén nyilvános árverezés útján, 6 egymás után következő évekre, ugymint 1865-dik év május 1-től 1871-dik év aprilis 30-káig, s illetőleg 1865 november 1-től 1871-dik év october 31-dikéig az alább leirt fiscalis- és gr. Teleki Sándor confiscált, a kővárvidéki bincstár uradalomhoz tartozó jószágok, az azokhoz tartozó regálékkal együtt a többet ígérőknek haszonbérbe fognak adni, u. m.

Árverés nap.	Neve az árverezendő jószágoknak.	A jövedő haszonbér ideje.		Kikiáltási ár Osztr. ért.	
		1864. novem-ber 1-től	1870. octo-ber 31-ig.	frt.	kr.
1864 május 9-én.	Ó és kis hozintai fiscalis jószág	1864. novem-ber 1-től	1870. octo-ber 31-ig.	1300	—
	Fehérszéki „	1865 május 1-től	1871 aprilis 30-káig.	1071	87 1/2
	Gyökeresi „	1865 május 1-től	1871 aprilis 30-káig.	1155	52 1/2
1864 május 10-n.	Dánfalvi } confiscált gróf	1865 novem-ber 1-től	1871 octo-ber 31-ig.	787	50
	Nagy-Nyiresi } Teleki Sándor				
	Koltó Katalini } féle jószág.	1865 május 1-től	1871 aprilis 30-káig.	1301	—
	Kap. Monostori fiscalis jószág				

Az árverési s haszonbérleti feltételeket érdeklő felvilágosító adatok, az árverezés ideje előtt is, az alóirt hivatalnál Dézsén megtekinthetők.

Bérvágyók a kitűzött napokon és helyen reggeli 9 órára, a szokott 10% bánatpénzzel (Vadium) és illető politikai hatóságuktól kiáltandó vagyonni és erkölcsi feddhetlenségükről szóló bizonyítványokkal elátva, valamint arról is, hogy önálló iparizletli jogosultsággal bírnak; vagy addig is illetőleg bélyegzett bánatpénzzel és az említett kellekekkel ellátott ajánlataikat (Offeri) ezen hivatalhoz benyújthatják.

A cs. kir. gazdasági ispánság.

Dézsén, 1864. Martius hó 10-kén.

NEM HIVATALOS.

(73)

Hirdetmény.

(2-3)

Néhai Maurer Mihály árváinak, nemes Maros-székből levő Nyárad Szt-Lászlói jószágok, az illető gyámbatóság beleegyezése nyomán eladóvá tétetvén, — ennek folytán a szabadkézből árverezés folyó 1864-ik év april 30-kán a Nyárad-Szent-Lászlói curialisban fog megtartatni; azonban a vásárolni szándékozók értekezhetnek addig is e felől gondnok Seithal Ferencz uralmú Ürmösön.

(72)

Árverési hirdetmény.

(3-3)

A néhai gróf Kemény Sámuel hagyatéki tömegéhez tartozó, Tordamegyében kebelezett gerendi fő jószág a hozzá tartozókkal együtt, ugyszintén Közép-szolnokmegyében kebelezett grótkuti fő jószág a hozzá tartozókkal együtt, jövő april hó 7-én és következő napokon ns Kolozsmegeye törvényszékénél tartandó árverezés útján; folyó év april 24-étől kezdődő hat egymásután következő évekre haszonbérbe adandó. Bérleni kívánók addig is az árverezési feltételeket a hivatalos órákon megtekinthetik Kolozsmegeye törvényszékénél, vagy pedig azokon kívül a tömeg gondnoknál. — Kolozsvárt, mart. 21-én, 1864.

PÓCH JÓZSEF, tömeg-gondnok.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(65) **Bérbe adó ház.** 3-3
A piacszoron 162-dik sz. alatti gr. Gyulai háznál az emeletben az első rész, 5 szoba, konyha, alatt két szoba, honyha, kamara, pincze, szin és istálló szentgyörgy naptól kezdve bérbe adandó! Értekezhetni kismesterutca 147. alatti háznál.

(58) **ELADÓ HÁZ.** (3-3)
A belváros Ó-vár toronyutczában 263 szám alatt lévő telkes hsz eladó. Értekezni lehet a ház tulajdonosnál ugyanott.

STEIN JÁNOS
könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelytt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelytt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban kapható:

KÉPEK a HAZAI TÖRTÉNELEMBŐL.
IFJUSÁG SZÁMÁRA
Szerkeszté Táneczos János. Díszkiadás, hat szinezett képpel.
Ára 1 fnt 60 kr. o. ért.

AZ INQUISITIO
és egyéb spanyol titkos társulatok titkai.
Irta Féreal M. V. Történelmi jegyzetekkel és bevezetéssel ellátta Cuendias M. Francziából fordította Huszár Imre
Kis negyedrért VIII. 547. XXIV. lap, 144 szövegbe nyomott és 12 nagyobb fametszvényvel díszítve.
Ára 5 forint osztrák értékben.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei
I-ső kötet: 1860-61. 4-rét (26. 158 l.) 1 fnt 70 kr.
II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862-63. 4-rét (147 l.) 1 fnt 60 kr.
Erdélyi történelmi adatok. Szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre, 4 kötet 1855-1862 n. 8-rét (XXXI. 368. IV. 400. II, 357. XIV, 373 lap) a négy kötet ára 6 fnt. 80 kr.
Gazdasági kétszeres számvétel. Irta Farnos Károly. 4 darab melléklettel. 1851. n. 8-rét (IV. 91 l. 1 ft. 40.
Gazdasági kétszeres számvételre példányok, Farnos Károlytól. 1851 (VIII. 95 l.) 70 kr.
Utirajzok. Irta Zombori Gedő.
I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.
II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitzzi határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Stierország. A két kötet ára 2 fnt.
Szavalmányok növendék leányok számára. Összeállítá Réthi Lajos. Ára 80 kr.

Mai számunkhoz felív melléklet.

H I R D E T É S E K.

(1) **BÉRINGUIER** orvos tudor (4-12)

cs. kir. és hercegi, udvari szabadalmakba részeltetett: Növény-gyök Olaja. Hajfestő-szere.

Mint az emberi hajnövelés szilárdítására és szépítésére szolgáló csatlalhatlan szer, nevezetesen oly esetknél, hol a kora szürkülés és hajkihullás már mutatkozik, meglepő eredménnyel alkalmazható, orv. tud. **Béringuier Növény-gyök olaja** megakadályozza az oly alkalmatlan folt és felcserepedési képződést, a hajnak élénk fényt, kellemes simaságot és puhékony lágyaságot kölcsönöz, bizonyosan minden öltöző-asztal díszére szolgálhat.

A kezeléshez szükséges 2 haj keféscével, s 2 tégelyel 5 frt o. é. Ezen minden szakértők és azt használók által, tökéletesen czélszerűnek, s általában ártalmatlannak nyilvánított s emert szer, a haj, s a kál és szemöldökök tetszés szerinti árnyéklatá barmítására szolgál, a nélkül hogy a bőrt legkevésbé is bémocskolná, vagy szagossá tenné. Ezen szer alkalmazása igen könnyű, s az ez által előállított hajszinezetek, s változatok, a legtermészetesebben néznek ki; festés után mely átaljába tartós, a landó és hatályos; lehet szokás szerént jó haj-keresőt, vagy tiszta haj-olajat használni.

Egy hosszabb használatra elégséges üveg ára 1 frt o. ért.

Dr. SUIN BOUTEMARDT illatos-FOGPEPJE

miut alkalmasiak és czélszerűnek bizonyosult, s tisztított, állományokból előállított készítmény, a fog és foghúsok fenntartására, a többi ily nemű csmereces és használt szernek sokkal hamarabb és biztosabban tisztító, a nélkül hogy a fog zománczát legkevésbé is bántaná, s egyszerűsind szilárdító és erősítő hatása által, az egé-z száj-üregnek nagyon üdítő, jótékony frisseséget kölcsönöz.

LINDES orv. tudor és tanár

NÖVÉNYI RUD-HAJKENŐJE.

Ezen legczélszerűbb művegyészi-kezelési eljárás által, tiszta növényi alkatrészekből gondosan készített hajkenő, a hajnövelésre nagyon jöltevéleg hat, azt puhán tartva, a kiszáradástól megóvja, s a mellett a hajnak szép, természetes fényt, s jelentékeny rugékonyaságot kölcsönöz, s ezeken kívül még a hajcsomag összetartását is eszközözi.

ILLATOS OLAJNÖVÉNYSZAPPANJA.

Ezen a legújabb vegyészi eljárások és tapasztalatok szerént készített Olajnövény-szappany nem csak tisztító, hanem puhékony lágyaságot, üdítő és ujító hatást okozó tulajdonsága által, minden tökéletes jószágú, egészség fenntartó szappanyok igényeinek megfelel, melynél fogva mint lágyító s egyszerűsind hatályos mindennapi mosdó-szer, még a delnök és gyermekek legvékonyabb, legérzékenyebb s leggyengédebb bőrrezeik tisztítására is igen ajánlható.

Eredeti darabokban 50 uj kr.

A fennebbi kitünő sajáttságaik által elhírhedt jeles szerek jót állás melletti valódiságokba kaphatók:

Egyedüli, határozott gyári áron kaphatók: **Kolozsvártt**, csak is gyógyszerész **WOLFF J. s KHUDI J. özvegyénél** valamint *Beszterczén: Kelp Ferencz, és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferencz gyógyszerészek. Dévén: Büchler A.; Nagy-Enyeden: Bisztricsányi A. és Trajánovits Ede gyógyszerészek.; Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Hátszegen: Mátéfi Béla gyógyszer. Károlyfélérvártt: Ruzs János, és Matherny Emil gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Ségessvártt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz. Ujvártt: Placsintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szébenben: Zóhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepsz-Szentgyörgyön: Vitályos Béa; Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gózy A.; Sz. Somlyón: Raszka Ignác; Tuzsádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalatánán: Me-gay Guszt. A. gyógyszer.*

(193) Kolozsvártt **Kozák Ede** fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható: (11-12)

STEIER **Steyrischer KRÄUTERSAFT** **FÜNEDEV**

mell- **betegeknék.**

Használati utasítással együtt egy üveg ára **88 kr.**, két üveg bepakolása **20 kr.** oszt. ért.

KROMBHOLZ orvostudor

gyomor-liköre.

Ezen oly szerenésesen összeegyeztett vegyület gyógyszerjü növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérő-ek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és miut gyomor-melegítő igen jötekönyan foly be az egészségre. Egy üveg ára **52 kr.**, két üveg bepakolása **20 kr.** o. é.

Engelhofer G. J.

gyóggyerejü havasi növényekből készült

izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra cüzos arc- és izfájalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, keresztcsont-fájalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy me-netek után, általános testgyengeség, oldalyilalás, aranyeres bántalmak ellen és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az **izom- és ideg-essentia**, egy üveggel 1 ujfrtért, használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében.

Ugyszintén a következők:

Dr. Calloud, **Geleztaszetelek**, egy skatulya használati utasítással **30 kr.**
Dr. Koch **Növény-Bonbonja**, köhögés ellen, egy skatulya **40 kr.**
Szeidlitz porok, egy skatulya **1 frt.**

(55) **Hirdetés.**

(3-4)

Alólrít jelenlenti a t. cz. gazda közönségnek, hogy mindenféle eszközök, a mi csak a gazdaszatnak kell, készül, Vii d a t s-féle eke 4 féle, vváltó-ekek, boronák, törökbuza sorve-tök; csinálók Hornsby- vagy Garefféle sorvető gépet is, van olyan kis vetőgép is, a mit egy ember nyakába akaszthat Kahan féle. Kapáló, töltögető, extirbatorokat, szeeszkavágókat különféleket, eséplőgépeket, fa göpellel egy vagy két lóerőre; szóró-rosta, a mely mind-járt szór, tisztít és választ is, naponta 400-500vékát szór mindenféle gabonát, a repczére igen jó és szapora. Válatok mindenféle javításokat és pontos időre mindent elkészíteni. Van törökbuza fejítő is.

Kérem a t. cz. gazdaközönséget, rendeléseit és javításait mentől előbb beküldeni, hogy pontosan felelhessek. Lakásom Kolozsvártt, az ágyu-telep vagyis a nagykaszármával átellenben tordai-út 398 sz. alatt.

BARIS JÓZSEF
gépész.

Figyelemre méltó felszólítás a teljes cz. földmívelő közönséghez.

Alólrít ezennel bátorodik, a multgu, mlgs, tktetes földmívelő uraknak magát bejelenteni, miszerint a mostan életben lépett, elég gépezettel és munkaerővel ellátott **Jankó Vincze czégy** gégyárat kezelés alá vette. Fő törekvése leend különféle gazdasági gépeket, ugymint: ekéket, boronákat, hengereket, rögtöröket, vetőgépeket, szénagyújtókat, szeeska-, répvágókat, eséplő gépeket, szóró, szelelő rostákat, kukorica morzsolókat, darálókat, malmokat, valamint azok egyes részleteit, borsajókat, s más különféle az erömítáni körben fekvő gépeket s javításokat a lehető legjutányosabb áron, szilárság és czélszerettség tekintetében kiállítani; a fennebb említett gégekért a gyár egy évig kezkesedik.

Azonkívül ajánlközik mind az erömítáni, mind a száraz- és vízepítészetben előforduló vas öntvényeket felváltani, mint erkely támlákat, rostélyokat, küt- és vízvezető csöveket, retortákat szeszgyárakban s másféle öntvényeket.

Különösen ajánlom gyógyszerészeknek, könyvnyomdászoknak s olajgyárosoknak, 800=1000 mázsa nyomó erővel bíró sajtolókat.

Közelebbi alkalommal a gépek leírását, kezelését és rajzát, valamint azok árát új-sági czikkeknben részletezni fogom. (62) (3-3)

Kolozsvártt, martiusban 1864,

Mártin Ottó, mérnök s a gyár művezetője.

(71)

(2-4)

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Az adriai biztosító társaságnak Erdély megyei- és székelységekre kiterjedő főügynökségét átvállalv, van szerenésen ezennel tudatni, miszerint működésemet egy a t. cz. mint az emberéletre biztosítás minden ágazataiban (halálesetre vagy bizonyos kitűzött kor elérkezénel kifizetendő, kiházásításra vagy katonaváltásra szánt tölke biztosítás, két egyennek kölcsönös biztosítása egymás részére, azonnal megkezdődő életjár-dék k vagy később életbe lépő nyugdíjak biztosítása stb.) immár megkezdtem, az illető évszak beálltával pedig a jégbiztosítási ágazatra is kiterjeszkedem s bátor vagyok a biztosító t. közönséget, intézetem huszanhat éves fennállására, ez idő alatt közel **tizenkét millió forint**ra emelkedett biztosítási alapjára, továbbá díjteteleimen lehető legjutányosabbra szabása mellett is a kártérítéseknel követett becsületes és pontos eljárására vonatkozóval nálam Kolozsvártt, bel-monostor utczájában br. Apor ház-ban létező irodában, avagy alább elősorolt t. ügynökeimnél eszközleendő biztosítá-sok közlésére felhívni.

Eddigél felállított vidéki ügynökeim:

Gyergyó-Alfaluban	Zakariás Gerő ur,	Peerban	Kaszó József ur
Baróthon	Bráver Antal "	Retegen	Gergelyi Károly "
Bethlen'en	Gajgázó László "	Magy.-Nagy-Somoron	Püspöky Mihály "
Bonczhidán	Nagy Elek "	Nagy-Somkoton	Grommer Ferencz "
Brassóban	Czimmer József "	Szilágy-Somlyón	Ruszka Ignác "
Szi ágy-Csebben	Fülöp Áron "	Erdő-Szent-Györgyön	Ludwig Albert "
Dézsen	Peiele Otto "	Sepsz-Szt.-Györgyön	Vitályos Béla "
Gyergyó-Ditróban	Simon Imre "	Dicső-Szt.-Mártonban	Rédiger Árpád "
Bánffy-Hunyadon	Péter József "	Gyergyó-Szt.-Miklóson	Vákár Kristóf "
Nagy-Kászonban	Csűrös Antal "	Csik-Szeredában	Gózy Béla "
Székely-Keresztúron	Lakatos Sándor "	Tasnádon	Dondon Elek "
Oláh-Kocsárdon	Farnos Elek "	"	Schwartz Jakab "
Kolozsvártt	Varga Lajos "	Tordán	Pánczél Imre "
"	Kohn Sándor "	Székely-Udvarhelyt.	Macza György "
Kovásznán	Gazda Károly "	Kézdi-Vásárhelyt	Szabó Dániel "
Krasznán	Stefanovics Todor "	Maros-Vásárhelyt	Richtzeit testvér urak,
Magyar-Láposon	Szász Dániel "	Zilahon	Kovács János ur,
Maros-Ludason	Hanez Pál "	Zsibón	Györfly Ignác ur.
Parajdon	Hafner János "		

Kolozsvártt, 1864, martius havában.

Az adriai biztosító társaság főügynöke
GÁMÁN ZSIGMOND.

(32) **Oszt. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott** (4-26)

ANATHERIN SZÁJVIZ

POPP J. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tuchlauben város rész 557 sz. je-lenleg belváros Bogner-utca 2-dik sz. alatt a takaréé pézstárral szembe.

Ára üvegenként 1 frt 40 kr.

cs. kir. szabad. **FOGPEPJE**. Ára 1 frt 22 kr.

FOGOLOM, udvas fogak önb- Ára

töltésére. **2 frt 10 kr.**

NÖVÉNYI-FOGPOK papírtokba 68 kr.

Hogy a fenn jelet Szájviz, hosszas évektől fogva, a fogak s más szájrészek legjelesebb fenntartó szeréül emertetett ol, számos erre vonatkozólag közlé tett bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt ur-rend, s sok nagy érdemű, s jeles hiri orvosi egynésig-k részéről tanusítva van.

Az **Anatherin Szájviz**, a legutóbbi világ-kiállításon mint kitünő, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikáa hasonló ortalom mellett szintén köztetszésében s kedveltségben részesülésgink.

Kapható: Kolozsvártt WOLFF J. és KHUDI J. özvegye gyógyszerátaiban.

(60) **Haszonbéri hirdetés.** (3-3)

A gróf Toldalagi féle koronkai, szt. demeteri, mojsi jószágok és a **koron-di furdó** a hozzátartozó falusi birtokkal és koresma-joggal együtt folyó év Szent György napjától vagy aprilise 24-kétől kezdve 6 évre haszonbérbe adandók levén, a haszonbérés feltételek iránt értekezhetni személyesen vagy bérmentes levél által **Pávay Vajna Elek** felbatalmazottal Maros-Vásárhelyt.

(74)

(2-3)

A Hásongárdban **10 fertály gyümölcsös**, jöféle termő gyümölcs-fákkal beültetve eladó. Értekezhetni ügyvéd Groisz Nándornál Kolozsvártt.

(110) | 26/3 1864. |

(13-18)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmert nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerház Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatókkal árutartóék, melyek szóról szóra az enyím szerint utnozza, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjéről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvást mindenkit azon megjegyeztesem figyelmeztetni, miszerint az ilyen műszereknek megkülönböztetése végett, minden állam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen esmertető-jegy „Moll Seidlitz-pora“ (Moll's Seidlitz-Pulver) viszonyon látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig- eld ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzájuk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlás, közhányószerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseleiben a legjobb eredményt használtattak, s a legártalmasabb gyögyeredményt vittak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vízgögy-módot használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, kézművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gögy-szerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gögyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvártt: RITTER Tr. özvegye gögyysz. Továbbá Beszterczén: Szon-gol György. Brassóban: Jekelius F. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelytt: Buch-er M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracssek Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gögyyszerész N. Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misslbacher. Szász Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesen: Binder F. gögyysz. Szeut-Ágothán: Knall K gögyyszerész. Szerdahelytt: Schimert F. gögyyszerész. Zalath-nán: Mégay G. A. gögyysz. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czegeknel létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegeknek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupak-kal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorsch-halnak legfogdosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az Euro-pának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gögyyszer a mell- és tüdőbajok-ban, scrophulus és rachitis, közhány és csúz, idült bőrkiütés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gögyyszerész Bécében, „zum Storch“, Tuchlauben.

(51)

(3-3)

A Horgony (Anker)

Élet és járadék biztosítási társulat Bécében.

A feñirt igazgatóság ezennel jelenteni kívánja, hogy a „Főügynökség“ a kolozsvári kerületre a mai naptól kezdve Kolozsvártt Tauffer Károly urnak adatott által; nála találhatók az ügyzeti programok és minden kívánt felvilágosítással is szolgálni fog. Ennélfogva kéretnek a t. cz. biztosítottak rész-vényük befizetését a nevezett főügynökségnél eszközölni.

Bécs, márt. 7. 1864.

Az igazgatóság.

E hó 30-kan kezdődik

a 2 millió 121,300 markából álló legujabb nagy pénzsor-solásnak huzása, melyben csak nyeremények (nyerő számok)

huzatnak.

Biztosítva van szabad Hamburg városá által.

Egy egész eredeti államsorsjegy ára	4 frt o. é.
Egy fél „ „ „	2 frt o. é.
Két negyed „ „ „	2 frt o. é.
Négy nyolczad „ „ „	2 frt o. é.

17,300 nyeremény között vannak főnyeremények: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 20,000, 15,000, 7-szer: 10,000, 8,000, 6,000, 2 er: 5,000, 3-or: 4,000, 13-or: 3,000, 53-or: 2,000, 6-or: 1,500, 6-or: 1,200, 106-or: 1,000, 106-or: 500, 6-or: 300, 106-szor: 200 sat.

A legnagyobb nyeremények folytonos kifizetése által eléggé ismeretes váltóügym váltózatlanak s mindig igaznak marad.

ISTEN ÁLDÁSA COHNAL!

A külmegrendeléseket pénzküldés mellett mindenféle papírpénz-nemekben vagy szabad markákban magam teljesítem gyorsan és titokba tartva a legátalabbi vidékek-re; a hivatalos sorsshuzási jegyzéket a nyeremény összeggel együtt mindgyárt a huzás után küldöm szét.

Laz. Sams. Cohn. hamburgi bankár.

(70)

(4-4)

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelytt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelytt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban kapható:

Magyar Olvasó-könyv

Elemi és real- (polgár-) tanodák, gymnasiumok és magán-növendékek használatára.

Dolgozák és szerkeszték Gáspár János és Kovácsi Antal, tanárok.

ELSŐ FOLYAM, 7—11 éves mindkét-nemű tanulók, illetőleg elemi és néptanodák számára.

Első kötet. Ötödik javított és bővített kiadás. Ára fűzve 50 kr. keménykötésben 70 kr. osztrák ért.

CSEMEGÉK

KISEBB GYERMEKEK SZÁMÁRA;

melyekkel

esaládok-, kiseddóvok- és elemi tanítóknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS,

nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató.

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével bővített kettős kiadás; névszerint: egyik íróvelinre nyomott díszkiadás 2 gyönyörtű szinezett, 2 könyomásu és 23 fametszésű képpel.

20 1/2 nyolczadrét iv, díszes borítéku keménykötésben . . . 2 fr. 60 kr.

másik szép fehér papíru népies, iskolai kiadás, két fekete könyomásu képpel.

20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben . . . 1 for.

Kisérlet

a rendezési kérdések részlelezett megoldására

Irta Kovács Lajos. Ára 1 frt.

(Egész tiszta jövedelme az inségi alapé.)

ERDÉLY TÖRTÉNELME

Irta Kövály László

1-ső kötet: 2 frt. 2-dik kötet: 1 frt 80 kr. 3-dik kötet: A „Zápolyák ko-ra.“ 2 frt. 4-dik kötet: A Báthoriak, Boeckai és Bethlenek kora. 2 frt 20 kr. 5-dik kötet: I. Rákóczy György.— II. Rákóczy György.— Rhé-dei Ferencz.— Barcsai Ákos.— Kemény János.— I. Apaffi Mihály.— Tököly Imre.— II. Apaffi Mihály kora. 2 frt.

Az öt kötet 10 frt.

Közkedvességü magyar zenemű!

OLASZHON köszöntése MAGYARHONHOZ.

Suppè F. után.

Zongorára átirta Berecz Ede. Ára 90 kr.
Postán küldve bérmentesen . . . 1 frt 20 kr.

Kivonat Dunanan operetteből zongorára	1 frt. —
Dunanan négyes	— „ 60 kr.
Dunanan polka	— „ 40 „
Ördög pilulái négyes	— „ 60 „
Orpheus négyes	— „ 60 „
Tiz leány egy férj sem négyes	— „ 60 „

Történelmi gyöngyök. Gyűjté s be-türendés sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 frt 60 kr.

„CARAFFA és az eperjesi vér-törvényesék“ című történelmi kor-raj a XVII. századból. Irta K. Papp Miklós. Két kötet. Ára 1 frt 80 kr.

Szent történetek az ó és új szöve-tsgből bibliai mondatokkal szerkeszt-ve. Iskolai használatra írta Turbucz Ferencz, dézsi kiseddóv. A szö-vegbe nyomott számos fametszetekkel. Kemény kötésben 30 kr.

Erdély a rómaiak alatt. Kútfők nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levele-ző tagja. Az Erdélyi Muzem-Egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély térképével. Ára 1 frt 50 kr. osztr. értékben.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasá-gi egyesület kívánságára írta b. Bánfy János, kiadta az erd. gazd. egylet. Má-sodik kiadás. Ára 35 kr.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Balázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Vadrózsák, Székely Népköltési Gyűj-temény. Szerkeszti Kriza János. 1-ső kötet . . . 2 frt 50 kr.

Népszerű ABC és Elemi olvasó-könyv fiu és leány gyermekek számára. Irta Tóth Tamás kolozsvári év. ref. tanító. Ára 16 kr.

Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jólétre jusson? Az erdélyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamű. Irta Berde Áron. Ára 35 kr.

Ingyen tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvet szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni ki-vánó magyar ifjaknak ajánlja Brassai Sámuel. I. rész. Az alap- és bővi-tett egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzete.) Ára 1 frt 60 kr.

Szöllő-mivelés (az ugaros) minden ed-digi szöllő-mivelés módjához alkalmazva öszejegyezte 15 évi tapasztalás alatt egy atya fia számára. Ára 70 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kö-metszetű ábrával. Az erdélyi gazdasági egylet költségén. Ára 30 kr.